

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Rácz György ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Bognár Viktor ügyvéd által képviselt alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása és járulékai iránt a Fejér Megyei Bíróság előtt P.21.326/2005. számon megindult és a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.028/2007/5. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 29. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, tárgyaláson kívül, meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését - a perköltség és a le nem rótt illeték viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az abban foglaltak helyett megállapítja: az alperes a ..-i Online Szolgáltatónál lévő honlapján a 2005. május 1-i dátummal megjelentetett és a lakókhöz elküldött "Szövetkezetből történő kiválás kérdése, .. lakói, Tisztelt Szövetkezeti Tagjaink!" című levelében annak feltételezésével, hogy a felperes által vezetett gazdasági társaság az esetleges szavatosi felelősség alól a cég megszüntetésével kívánna mentesülni, megsértette a felperes jóhírnevét.

Kötelezi az alperest, hogy az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését az elsőfokú ítéletben meghatározott módon tegye közzé.

Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az első fokú ítélet perköltség és le nem rótt illeték viselésére vonatkozó rendelkezését és kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 80.000 (nyolcvanezer) forint együttes első-, másodfokú és felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 150.000 (egyszázötvenezer) forint kereseti, fellebbezési és felülvizsgálati eljárási illetékből 130.000 (egyszázharmincezer) forintot a felperes, 20.000 (húszezer) forintot az alperes köteles az államnak - külön felhívásra - megfizetni.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes a ..-i Online szolgáltatónál lévő honlapján a 2005. május 1. dátummal megjelentetett „Szövetkezetből történő kiválás kérdése .. lakói, Tisztelt Szövetkezeti Tagjaink!” című levelében a felperesre tett kijelentéseivel a felperes jóhírnevét megsértette. Kötelezte az alperest, hogy az ítélet kézhezvételétől számított 15 napon belül az alperesi lakásszövetkezet honlapján, valamint az alperes lapjaként megjelenő „Lakásunk” című időszakos kiadvány legközelebbi számában az alábbi nyilatkozatot jelentesse meg: A lakásszövetkezet a ..i Online szolgáltatónál lévő honlapján, a „Szövetkezetből történő kiválás kérdése” ügyében, a „... lakói - Tisztelt Szövetkezeti Tagjaink!” címmel ellátott írást jelentetett meg folyamatos hozzáférhetőséggel 2005. április hónapjától és ezzel teljesen megegyező tartalmú megkeresést küldött a hivatkozott lépcsőházak 42 lakásának tulajdonosai részére. A címzett 2 lépcsőház szövetkezetből történő kiválása és a .. projekt kapcsán az írás .. személye vonatkozásában személyhez fűződő jogokat sértve, az érintett jóhírnevét rontó megfogalmazásokat tartalmazott. Jelen közlemény megjelentetésével kinyilvánítja lakásszövetkezetünk, mely szerint valótlanul, hírnév rontó módon állítottuk az írásban, hogy : A 2004. november 8-i igazgatósági ülésen a projekt állásáról „... semmi konkrétumot nem tudott mondani”. Valótlan, hogy „... egyúttal meg is fenyegette a szövetkezetet, hogy amennyiben nem írja alá azonnal a szerződést, akkor őt (már mint ..t) az ablakok megrendelése tekintetében . . .” kár fogja érni. .. személyét a lakókat megtévesztő kompánia, a lakókat félrevezető személyek, a mögötte álló erők frontembereként szerepeltették. Az írásban .. cégét nem tartottuk megfelelően tőkeerősnek ahhoz, hogy szavatossági felelősség esetén helyt tudna állni egy 200 milliós projekt esetében”. Valótlanul állítottuk, .. társasága vonatkozásában, mely szerint: „e cég is netán felszívódik, mint ahogy az általában lenni szokott hazánkban”. Valótlanul szerepel azon kijelentés az olvasók felé, mely szerint: „e helyzet rendezése helyett azonban .. önöket „szervezi ki” a szövetkezetből. . . Különös hangsúllyal hívjuk fel a figyelmet arra, ha netán a létrejövő társasház kezelésével pedig .. valamely cégét bíznák meg, akkor olyan helyzetet hoznának létre, amelyben a

kivitelező ..sal szemben a szavatossági jogokat a társasház kezelő ..nak kellene érvényesíteni". Jóhírnevet sértő híresztelés, mely szerint a lakásszövetkezet szétverése esetén „a jutalom pedig a szövetkezet romjain „kiviruló” vállalkozási rendszerű ingatlankezelés volna az .. Kft. (.. irányítása alatt) profitérdekeltségével. . .” Való tény, hamis színben tüntettünk fel, mely szerint a 2005. április 28-án tartott „. . . tárgyalásra 9 óra tájban megérkezett .. is, aki azonban mintegy fél óra múlva el is távozott - fontosabb dolgára hivatkozva.” Az olvasói értékítélet hátrányos befolyásolására alkalmas, a .. ügyvezetésével működő kivitelező cégre utaló kijelentés, hogy: „a közbeszerzési pályázat lebonyolítása kapcsán is felmerülnek aggályaink, melynek eloszlatása érdekében az érintettek semmit nem tesznek”. Az alperest a felperes javára 50.000 forint perköltségben marasztalta. A felperest kötelezte 27.000 forint le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. A felperes (1.500.000 forint) nem vagyoni kárigénye vonatkozásában a pert megszüntette. Az alperes fellebbezése folytán eljárt Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a permegszüntető rendelkezés vonatkozásában hatályon kívül helyezte. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a per főtárgya és a felperesnek járó perköltség vonatkozásában helyben hagyta. Az alperest 30.000 forint fellebbezési költség megfizetésére kötelezte és úgy rendelkezett, hogy a felperes 69.000 forint kereseti, az alperes pedig 45.000 forint együttes kereseti és fellebbezési illetéket köteles az államnak külön felhívásra megfizetni.

A megállapítható tényállás lényegi tartalma szerint a .. elnevezésű panelfelújítási mintaprojekt megvalósítására a .. szám alatt található 42 lakásos panel lakóház került kijelölésre. A ..-i Önkormányzat a ..-i Víz-, Csatorna-, Hőszolgáltató Kft-t (..) bízta meg a teljeskörű lebonyolítással és a .. a projekt kivitelezésére 2004. szeptember 14-én a .. Kft-vel kötött vállalkozási szerződést. E Kft. ügyvezetője a felperes. A panelfelújításra kijelölt épület az alperes kezelésében áll. Az alperest a projekt előkészítése és megvalósítása során mellőzték. A kialakult helyzetben a kijelölt panelház lakói bejelentették az alperesnek, hogy a szövetkezetből ki akarnak válni. A „társasház vagy lakásszövetkezet?” kérdésében helyi lapban is értekezések jelentek meg, amelyek egyebek mellett arról tudósítottak, hogy a felperes a cége tevékenységei közé felvette a társasház kezelést is és célja, hogy alternatívát nyújtson a társasház kezelése során a szövetkezetben élők számára.

Ilyen előzmények után az alperes elnökének, ..-nak az aláírásával a ..-i Online szolgáltatónál lévő honlapján a „Szövetkezetből történő kiválás kérdése” ügyében „... lakói, Tisztelt Szövetkezeti Tagjaink!” címmel ellátott levelet tett közzé, illetve azzal egyező tartalmú levelet küldött a projektben érintett, kiválni szándékozó 42 lakás tulajdonosai részére is. A levélben az alperes

a projekt előkészítésével, lebonyolításával, az egyes lakók szövetkezetből történő kiválási szándékával, mindezek hátrányos következményeivel foglalkozott. Egyebek között a levél az alábbiakat tartalmazta: a 2004. november 18-i igazgatósági ülésen a projekt állásáról .. semmi konkrétumot nem tudott mondani; .. egyúttal meg is fenyegette a szövetkezetet, hogy amennyiben nem írja alá azonnal a szerződést, akkor ..-t az ablakok megrendelése tekintetében kár éri, amit áthárít a szövetkezetre; ..-t a lakókat megtévesztő kompánia, a lakókat félrevezető személyek, a mögötte álló erők frontembereként mutatta be, .. cégét nem tartotta megfelelően tőkeerősnek ahhoz, hogy szavatossági felelősség esetén helyt tudna állni egy 200 milliós projekt esetében és felvetette azt is a szavatosi helytállás lehetséges meghiúsulására utalva, hogy „e cég is netán felszívódik, mint ahogy ez általában lenni szokott hazánkban”; utalt arra, hogy a helyzet rendezése helyett .. a levélben megszólított szövetkezeti tag lakókat „szervezi ki” a szövetkezetből és rámutatott arra, hogy amennyiben a szövetkezetből kiváló társasház kezelésével .. cégét bíznák meg, úgy egyesülne a szavatosi igényt érvényesítő és a szavatosságért felelősséggel tartozó személye. A kifogásolt tevékenységet a lakásszövetkezet „szétverésének” minősítette és utalt arra, hogy ennek a jutalma a szövetkezet romjain kiviruló vállalkozási rendszerű ingatlankezelés a felperes cégének irányítása alatt a cég profitérdekelttségével. Állította, hogy a 2005. április 8-án tartott tárgyalásról a felperes fél óra múlva, fontosabb dolgára hivatkozva, el is távozott. Kifejtette álláspontját, hogy a közbeszerzési pályázat lebonyolítása kapcsán felmerült aggályai elosztatása érdekében az érintettek semmit nem tesznek.

A jogerős ítélet a fenti tényállás alapján megállapította, hogy az alperes a felperesre vonatkozó valótlan, sértő tényállításaival, illetve a valóságot hamis színben feltűntető állításaival megsértette a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett jóhírnevét. Az alperes védekezését, amely szerint nem valótlan tényeket állított, hanem a beruházással kapcsolatos álláspontját fejtette ki és véleményét nyilvánította, nem fogadta el, megállapítva, hogy az alperes a beruházásból, a szerződéskötésből való mellőzése okán a felperes személyét, ügyvezetői minőségét érintően nem véleményének adott hangot, hanem egyértelműen valótlanságokat közölt. Ilyennek értékelte a gazdasági társaság felszívódására, a nem megfelelő tőkeerősségre, a szavatossági jogokra utaló kitételeket, a szövetkezet romjain való „kivirulással” kapcsolatos állításokat, amelyek valóságtartalmát az alperes nem támasztotta alá. Az alperes a projekt beruházásával kapcsolatos sérelmeit megfelelő keretek között, jogi úton érvényesíthette volna. Ehelyett az alperes a felperest kiemelve megalapozatlan, a felperes személyének megítélését negatív módon befolyásoló, a lakókhöz eljuttatott levéllel fordult a nyilvánossághoz, valótlan állításokat közölve, amelyek sértették a felperes jóhírnevét. Ezért a jogsértést a Ptk.

84. § (1) bekezdés a) pont alapján megállapította és a c) pont alapján kötelezte az alperest megfelelő nyilvánosság biztosításával elégtétel adására.

A felperes az elsőfokú eljárásban - a jogerős ítélet megállapítása szerint - az előterjesztett 1.500.000 forint nem vagyoni kárigényétől nem elállt, hanem csak leszállította a keresetét az objektív szankciók alkalmazására. Ezért a másodfokú bíróság a per megszüntetésére vonatkozó rendelkezést hatályon kívül helyezte. Az alperest a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján kötelezte perköltség megfizetésére.

A jogerős ítélet ellen, eljárási és anyagi jogszabálysértésre hivatkozással az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen kérve annak hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének a teljes elutasítását, valamint a felperes perköltségben marasztalását. A felülvizsgálati kérelem lényegi álláspontja szerint a jogerős ítélet az alperes nyilatkozatát tévesen értelmezte és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy nyílt levelében a felperes személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényeket állított volna. Tényállításai a valóságnak megfeleltek, illetve véleményét nyilvánította az eseményekről. Hivatkozott arra, hogy a felperes az alperes érdemi ellenkérelmének előterjesztése után állt el a keresetétől, így a felperes nyilatkozata nem minősült keresetváltoztatásnak. Az elállás alapján a pert megszüntetni nem lehetett volna.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem túlnyomórészt, az alábbiak szerint alapos.

A Ptk. 78. § (2) bekezdés alapján a jóhírnév sérelmét jelenti, különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel vagy való tényt hamis színben tüntet fel.

A jóhírnév megsértésének alapja tehát a valótlan, és az általános közfelfogás szerint az érintett személyt sértő tény állítása vagy híresztelése.

A véleménynyilvánítás pedig általában akkor alapoz meg személyiségvédelmet, ha ténybeli alapot nélkülözve önkényesen sértő, illetve kifejezőmódjában indokolatlanul bántó, megalázó.

A jogerős ítélet az alperes által írt nyílt levél tartalmát túlnyomórészt tévesen értelmezte, és tévesen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a felperes által kifogásolt valamennyi kitétellel valótlan tényt állított, vagy a való tényeket hamis színben tüntette fel. A per adatai alapján megállapítható, hogy az alperest, mint a lakásokat fenntartó szövetkezetet és ebből

eredően az egyes lakóépületek felújításában elsődlegesen érdekelt szervezetet a panel felújítási projekt lebonyolítása során mellőzték. Az is tényként megállapítható, hogy a projekt megvalósításában érintett lakások tulajdonosai tervezték a szövetkezetből való kiválásukat. Az is igazolást nyert, hogy a problémák megoldása érdekében a felperes bejelentette, hogy cége a jövőben a társasházak kezelését is vállalja, abból a célból, hogy megfelelő alternatívát biztosítson a szövetkezetből kiváló társasházak számára. Ilyen körülmények között az alperes a projekt előkészítésével, lebonyolításával, a mellőzésével és különösen az egyes érintett tulajdonosoknak lakásszövetkezetből való kiválásával kapcsolatos álláspontját, illetve véleményét fogalmazta meg nyílt levelében. Az alperes a lakókat figyelmeztetni kívánta, hogy a panelfelújítás lebonyolításának visszasságai és kiválásuk milyen következményekkel és hátrányokkal járhat. Összességében és általánosságban tehát megállapítható, hogy az alperes a projekttel kapcsolatos véleményét közölte nyílt levelében a tulajdonosokkal.

Mindezek előrebocsátása után a Legfelsőbb Bíróság az alábbiak szerint értékelte a felperes által kifogásolt és a jogerős ítélet által jogsértőnek tartott egyes kitételeket. Az alperesnek az a közlése, hogy a felperes az igazgatósági ülésen a projekt állásáról semmi konkrétumot nem tudott mondani, nem valótlan tényállítás, hanem a felperes tájékoztatásának az értékelése, vélemény. A csatolt jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a felperes az igazgatósági ülésen általánosságban beszélt a projektről, annak egyes műszaki elemeit ismertette, de konkrétumokat kifejezetten nem mondott. Való tény, hogy a felperes az aláírás elhúzóda esetére közölte az alperessel, hogy a kárt át kívánja hárítani a szövetkezetre. Ezt értékelte az alperes fenyegetésként és mint való tényen alapuló vélemény, nem sértett személyhez fűződő jogot. Az alperes általában figyelmeztette a lakókat, hogy a projekttel, a szövetkezet mellőzésével, illetőleg a kiválásukkal kapcsolatban megtévesztik, félrevezetik őket. E véleményét vonatkoztatta a felperesre is. Miután tényként megállapítható, hogy az alperest a projekt előkészítése és lebonyolítása során, különösen a .. mellőzte, az elmarasztaló véleménye nem nélkülözött ténybeli alapot. Ezért a felperes, aki meghatározó személyisége volt a projekt kivitelezésének, nem kifogásolhatja a megtévesztéssel kapcsolatos véleményét. Egyértelműen a felperes által képviselt cégre vonatkoztatott véleménynek minősül, hogy az alperes a felperes cégét a projekt nagyságrendjére tekintettel nem tartja megfelelően tőkeerősnek. Ez semmiféle sértő jelleget nem hordozó értékítélet volt.

Bizonyított tény, hogy egyes lakók a szövetkezetből való kiválási szándékukat bejelentették és az is tény, hogy a felperes cége társasház kezeléssel is foglalkozni kívánt a jövőben. Ehhez képest az alperes csak az ellentmondásos helyzet bekövetkezésének

lehetőségére utalt és figyelmeztette a lakókat, hogy ha „kiszervezik” őket a szövetkezetből és, mint társasháznak a képviselőjét a felperes cége veszi át, ez a lakókra hátránnyal járó személyi összefonódáshoz vezethet. E feltételezés tényeken alapult és nem önkényes, mert nem kizárt, hogy ugyanaz a személy válhat a szavatosi igény érvényesítőjévé és kötelezettjévé. Az ilyen személyi összefonódás jövőbeli veszélyére kívánta csak felhívni az alperes a lakók figyelmét. Egyértelműen véleményt közölt, amely nem sértő. Az alperes az egyes házak, külső személyek által is irányított kiválását a lakásszövetkezet „szétveréseként” értékelte és ennek negatív következményeként utalt a „jutalom” jellegű, a szövetkezet „romjain” kiviruló vállalkozási rendszerű ingatlankezelés bekövetkezésére. Ez is vélemény, amely kifejezőmódjában nem indokolatlanul sértő, bántó vagy lealacsonyító, ezért nem sért személyhez fűződő jogot. Egyértelmű tényként megállapítható, hogy a 2005. április 28-án tartott tárgyalásról – amely éppen a kialakult viasz helyzet rendezését célozta – a felperes, mintegy fél óra múlva eltávozott. Való tényt közölt ezért az alperes azzal, hogy a felperes távozását ismertette. Miután a szövetkezet életét befolyásoló események megtárgyalása volt a gyűlés tárgya, a felperes magyarázatát, mely szerint azért távozott, mert nem a beruházásról volt szó, az alperes alappal kifogásolta és rosszallását nyilvánosságra hozhatta. Ugyancsak véleménynyilvánítást jelent az alperesnek az a megállapítása, hogy „a közbeszerzéssel kapcsolatos aggályok eloszlátása érdekében az érintettek semmit nem tesznek”.

A fenti kitételek tekintetében tehát megállapítható, hogy azokkal az alperes valótlán tényeket nem közölt, illetve a való tényeket hamis színben nem tüntette fel, csupán a felperes személyét is érintő véleményét, értékítéletét fejezte ki. Mindezek nem sértették a felperesnek a Ptk. 78. §-ában védett jóhírnevét.

Ugyanakkor az alperesnek az a feltételezése, hogy a szavatosi felelősség alóli mentesülés érdekében a felperes által vezetett cég is megszűnhet, indokolatlanul bántó és sértő feltételezés, amelynek önmagában nem elfogadható ténybeli alapja az, hogy az alperes a céget nem tartotta megfelelően tőkeerősnek. Az ilyen, kétségtelenül nem ritka, felróható magatartás feltételezése ténybeli alap nélkül sérti a cég, és a cégen keresztül a cég képviselőjének a jóhírnevét. Ezért – kizárólag e kitétel vonatkozásában – a jogerős ítélet a felperes jóhírnevének megsértését jogszabálysértés nélkül állapította meg.

A jogerős ítéletnek az a rendelkezése, amellyel az elsőfokú bíróságnak a pert megszüntető rendelkezését hatályon kívül helyezte, a Pp. 270. § (2) és (3) bekezdése alapján

felülvizsgálattal nem támadható. Ezért annak felülbírálatát a Legfelsőbb Bíróság mellőzte.

Mindezen indokok alapján a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálattal támadott rendelkezését a Pp. 275. § (4) bekezdés alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával részben megváltoztatta és az elsőfokú ítéletben írtak helyett az alperes terhére a jogsértés elkövetését kizárólag egy kitétel tekintetében állapította meg. Ennek megfelelően a Ptk. 84. § (1) bekezdés c) pont alapján az alperes kizárólag e jogsértés tekintetében köteles az elsőfokú ítéletben meghatározott módon az ítélet jogsértést megállapító rendelkezését közzétenni.

A fentiekre tekintettel a felperes túlnyomórészt pervesztes lett. Ezért a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 81. § (1) bekezdés alapján kötelezte a felperest az alperes jogi képviseletével felmerült eljárási rész költségek megtérítésére, melynek meghatározásánál (az első fokú perköltség tekintetében) a felperes kártérítési keresetét is figyelembe vette. Ennek megfelelően rendelkezett a le nem rótt eljárási illetékek viseléséről is (a 6/1986. (VI.26.) IM.r. 13. § (2) bekezdés).

Budapest, 2008. március 5.

Dr. Völgyesi Lászlóné sk. a tanács elnöke, dr. Mészáros Mátyás sk. előadó bíró, dr. Fekete Zsuzsanna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

Vné

tisztviselő